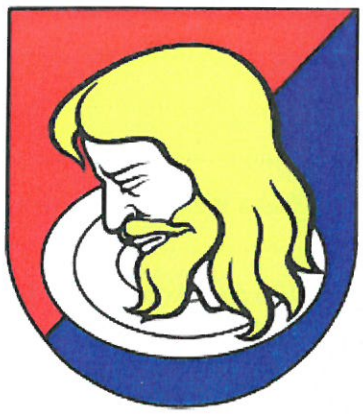

Sabinov Hliník – výstavba IBV

Vplyv stavby na životné prostredie

ZÁMER

Vypracovaný podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Spracovateľ: prof. Ing. Martina Zeleňáková, PhD., Ing. Nikola Gaľanová

Košice, október 2021

Obsah

1. Základné údaje o navrhovateľovi 5

1.1 Názov 5

1.2 Identifikačné číslo 5

1.3 Sídlo 5

1.4 Meno, priezvisko, adresa, tel. číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa 5

1.5 Meno, priezvisko, adresa, tel. číslo a iné kontaktné údaje osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie 5

2. Základné údaje o navrhovanej činnosti 6

2.1 Názov 6

2.2 Účel 6

2.3 Užívateľ 6

2.4 Charakter navrhovanej činnosti (nová činnosť, zmena činnosti a podobne) 6

2.5 Umiestnenie navrhovanej činnosti (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo) ... 6

2.6 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti 7

2.7 Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti 7

2.8 Stručný opis technického a technologického riešenia 7

2.9 Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva) 9

2.10 Celkové náklady (orientačné) 9

2.11 Dotknutá obec 9

2.12 Dotknutý samosprávny kraj 9

2.13 Dotknuté orgány 10

2.14 Povoľujúci orgán 10

2.15 Rezortný orgán 10

2.16 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov 10

2.17 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice 10

3. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia 11

3.1 Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti] 11

3.1.1 Geomorfologické a geologické pomery 11

3.1.2 Klimatické pomery 13

3.1.3 Pôdne pomery 13

3.1.4 Hydrologické pomery 14

3.1.5 Chránené oblasti ... 14
3.1.6 Fauna a flóra ... 17
3.1.7 Nerastné suroviny ... 18
3.2 Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria ... 18
3.3 Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia ... 18
3.3.1 História obce a kultúrno-historické hodnoty územia ... 19
3.3.2 Demografická štruktúra ... 20
3.3.3 Dopravná infraštruktúra ... 20
3.3.4 Nakladanie s odpadmi ... 20
3.4 Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia ... 20
3.4.1 Kvalita životného prostredia ... 20
3.4.2 Znečistenie povrchových vôd ... 21
3.4.3 Znečistenie podzemných vôd a kontaminácia pôd ... 22
3.4.4 Znečistenie ovzdušia ... 22
3.4.5 Hluk a radónové riziko ... 22
4. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie ... 23
4.1 Požiadavky na vstupy (napr. záber pôdy, spotreba vody, ostatné surovinové a energetické zdroje, dopravná a iná infraštruktúra, nároky na pracovné sily, iné nároky) ... 23
4.1.1 Záber pôdy a zemné práce ... 23
4.1.2 Spotreba vody ... 23
4.1.3 Ostatné surovinové a energetické zdroje ... 23
4.1.4 Nároky na dopravnú a inú infraštruktúru ... 23
4.1.5 Nároky na pracovné sily ... 23
4.2 Údaje o výstupoch (napr. zdroje znečistenia ovzdušia, odpadové vody, iné odpady, zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu, iné očakávané vplyvy, napríklad vyvolané investície) ... 23
4.2.1 Emisie do ovzdušia ... 23
4.2.2 Odpadové vody ... 23
4.2.3 Odpady ... 24
4.2.4 Zdroje hluku, vibrácii, žiarenia, tepla a zápachu ... 25
4.3 Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie ... 25
4.3.1 Vplyvy na obyvateľstvo ... 25
4.3.2 Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery ... 26
4.3.3 Vplyvy na klimatické pomery ... 26
4.3.4 Vplyvy na ovzdušie ... 27
4.3.5 Vplyvy na vodné pomery ... 27

4.3.6 Vplyvy na pôdu 27
4.3.7 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy 27
4.3.8 Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz 28
4.3.9 Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma 28
4.3.10 Vplyvy na územný systém ekologickej stability 28
4.3.11 Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme 28
4.3.12 Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky 28
4.3.13 Vplyvy na archeologické náleziská 28
4.3.14 Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality 28
4.3.15 Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy 28
4.3.16 Iné vplyvy 29
4.4 Hodnotenie zdravotných rizík 29
4.5 Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti] 29
4.6 Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia 29
4.7 Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice 29
4.8 Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území (so zreteľom na druh, formu a stupeň existujúcej ochrany prírody, prírodných zdrojov, kultúrnych pamiatok) 30
4.9 Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti 30
4.10 Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie 30
4.11 Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala 31
4.12 Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi 31
4.13 Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov 31
5. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu 32
5.1 Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu ..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**
5.2 Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty **Chyba! Záložka nie je definovaná.**
5.3 Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu ..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**
6. Mapová a iná obrazová dokumentácia 33
7. Doplňujúce informácie k zámeru 34
8. Miesto a dátum vypracovania zámeru 35

9. Potvrdenie správnosti údajov 36
9.1 Spracovatelia zámeru 36
9.2 Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa 36

1. Základné údaje o navrhovateľovi

1.1 Názov

Obec: Sabinov

Časť: Hliník

1.2 Identifikačné číslo

IČO: 51 874 687

DIČ: 2120824420

1.3 Sídlo

PROJEKTANT SABINOV, s.r.o.

17.novembra 410/60, 083 01, Sabinov

1.4 Meno, priezvisko, adresa, tel. číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Meno: Ing. Patrik Zákutný

Adresa: 17.novembra 410/60, 083 01, Sabinov

Tel.: +421 944 130 339

E-mail: patrikzakutny@gmail.com

1.5 Meno, priezvisko, adresa, tel. číslo a iné kontaktné údaje osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

Meno: prof. Ing. Martina Zeleňáková, PhD.

Adresa: SvF TUKE, Vysokoškolská 4, 042 00 Košice / ČSA 19, 040 01 Košice

Tel.: +421 55 602 4270 / +421 905 985 765

E-mail: martina.zelenakova@tuke.sk

2. Základné údaje o navrhovanej činnosti

2.1 Názov

Sabinov Hliník – rozšírenie inžinierskych sietí a komunikácie na pozemkoch parc. Č. KN-C 5150/4, 1822/2, 1823/5, 1823/6, kat. úz. Sabinov.

2.2 Účel

Účelom posudzovania je uvedenej líniovej stavby. Rieši sa napojenie navrhovanej účelovej komunikácie na miestnu komunikáciu a rozšírenie distribučných sietí ako voda, splaškový kanál, dažďová kanalizácia.

2.3 Užívateľ

Majitelia nehnuteľností.

2.4 Charakter navrhovanej činnosti (nová činnosť, zmena činnosti a podobne)

Predmetom posudzovania je nová činnosť – vytvorenie individuálnej výstavby rodinných domov. Navrhovaná činnosť je situovaná v obci Sabinov časť Hliník. Lokalita je podľa platného územného plánu určená na výstavbu IBV. Podľa územného plánu sa jedná o intravilán (zastavaná časť), podľa LV ide o pozemok umiestnený mimo zastavanej časti obce. Na území sa plánuje výstavba 7 rodinných domov s priemernou úžitkovou plochou 120 m2.

2.5 Umiestnenie navrhovanej činnosti (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo)

Kraj: Prešovský

Okres: Sabinov

Obec: Sabinov:

Katastrálne územie: Sabinov

Parcelné čísla: KN-C 5150/4, 1822/2, 1823/5, 1823/6; 1822/93, 1822/92, 1822/91, 1822/90, 1822/89, 1822/88, 1822/87, viď príloha

2.6 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Obr. 1 Prehľadná situácia riešených území

2.7 Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Začiatok výstavby: IQ/22

Ukončenie výstavby: IVQ/22

2.8 Stručný opis technického a technologického riešenia

Mesto Sabinov má vybudovanú splaškovú kanalizáciu v Levočskej ulici. V miestnej (Levočskej) ulici na parcele 5150/4 sa nachádza splašková kanalizácia DN300. Odvedenie odpadových vôd z novovybudovanej ulice, ktorá je na parcele 1822/2 pre nové rodinné domy navrhujeme delenú kanalizáciu. Splaškové vody budú odvedené do vyprojektovanej splaškovej kanalizácie stoky B, B2 DN300 a stoka B1 DN200, cez verejné kanalizačné prípojky DN 150 mm, ktoré budú ukončené na pozemku (parcele rod. domu). Odvedenie splaškových vôd z novej výstavby novými rodinnými domami je navrhnuté troma stokami a to stokou B, B1, B2, DN 300 mm a DN 200 z PVC potrubia SN8 a SN6. Do uvedených stôk sa zaústia verejné časti kanalizačných prípojok DN 150 v počte 9 kusov. Každá

kanalizačná prípojka je ukončená na parcele (pozemku) investora potrubím, ktoré je ukončené revíznou šachtou domovou. Stoka B: sa zaústi do jestvujúcej splaškovej kanalizácie DN 300 mm priamo do revíznej šachty, výsekom. Trasovanie stoky B DN 300 mm je navrhnuté od bodu zaústenia smerom k novovybudovanej ulici. Ukončenie stoky je v revíznej šachte S3 v staničení 101,50 m. Do navrhovanej stoky sa zaústia dve kanalizačné odbočky. Stoka B1: sa zaústi do projektovanej stoky B, DN 300 mm priamo do revíznej šachty S1. Trasovanie stoky B1DN 200 mm je trasovaná po záhradách. Ukončenie stoky je v revíznej šachte S6 v staničení 64,0 m. Do navrhovanej stoky sa zaústia tri kanalizačné odbočky. Stoka B2: sa zaústi do projektovanej stoky B, DN 300 mm priamo do revíznej šachty S2. Trasovanie stoky B2 DN 300 mm je trasovaná v krajnici projektovanej cesty 1,50 m čo je ochranné pásmo kanalizácie. Ukončenie stoky je v revíznej šachte S4 v staničení 66,0 m. Do navrhovanej stoky sa zaústia štyri kanalizačné odbočky Na kanalizácii sú navrhnuté revízne šachty, ktoré slúžia na revíziu a údržbu kanalizačnej siete. Kanalizačné šachty sú typizované objekty z prefabrikovaných dielcov a prikryté liatinovými poklopmi. Revízne šachty DN 400 sú z korugovaného PVC Navrhovaná kanalizácia je navrhnutá z rúr PVC – U, DN 300 ktorá pri minimálnom sklone potrubia 5%o odvedie 64,29 l/s pri rýchlosti 0,89 m/s. Z uvedeného vyplýva že dimenzia stoky je vyhovujúca. Čo je viac, ako vypočítané množstvo odpadových vôd z uvedenej obce. Kanalizačné prípojky sú navrhnuté z rúr PVC DN 200 pri min. sklone 10%o prevedú 30,80 l/s pri rýchlosti 0,98 m/s. Zemné práce sa vykonávajú podľa STN 73 3050 článku 77 až 80 a príslušné bezpečnostné predpisy. Budú prevedené v zemine tr.2, tr.3, tr.4. Pri výkope sa bude postupovať proti sklonu potrubia a je potrebné zaistiť os a výškové uloženie potrubia. Každá ryha hlbšia ako 1,0 m sa musí pažiť príložným pažením. Hnané paženie je vyprojektované v krajniciach komunikácii a pri prekopaní vozovky z bezpečnostného hľadiska, aj keď to výsledky sondážnych prác nepredpisujú. Minimálna šírka ryhy je 1,0m. Pred tlakovou skúškou potrubia sa ryha zasype iba medzi spojmi potrubia (rur) do výšky 0,2 m nad vrchol potrubia. Po vykonanej skúške vodotesnosti potrubia a šachiet, po dokončení obsypu potrubia a jeho kontrole zhutňovania sa vykoná zásyp ryhy. Na zásyp možno použiť nesúdržné a súdržné zeminy. Výška vrstiev zásypu je závislá od druhu zeminy a zhutňovacieho prostriedku. Na zásyp sa nesmie použiť materiál, ktorý by mohol pôsobiť škodlivo na potrubie. Zásyp sa zhutňuje tak, ako obsyp potrubia. Sleduje sa či má deformačné vlastnosti aspoň také ako okolitý rastlý (pôvodný) terén. Pri výkopoch pre uloženie potrubia v intraviláne mesta a obce sa musí dbať na čo najmenšie zhoršenie životného prostredia. Investor je povinný oboznámiť obyvateľov s tým, že sa budú vykonávať práce na výstavbe vodovodu a musí sa zabezpečiť prístup do jestvujúcich jednotlivých objektov. Vykopaná zemina musí byť uskladnená tak, aby sa ňou neznečisťovalo životné prostredie. Zemina nesmie byť ani splavovaná do vodných tokov. Na stavbe musí byť udržiavaný celkový poriadok.

Sabinov v miestnej časti Hliník má vybudovaný verejný vodovod v jestvujúcich uliciach. V ulici Levočskej sa nachádza verejný vodovod DN100, ktorý je vedený súbežne so splaškovou kanalizáciou. Pripojenie vodovodu sa prevedie na jestvujúci vodovod DN100 (D110) PE, ktorý je vedený po parcele 5150/4. Pripojenie a prepojenie sa prevedie osadením odbočkovej tvarovky T100/100 za ktorým bude osadený zemný uzáver DN100 so zemnou zákopovou súpravou. Trasa navrhovaného potrubia je vedená súbežne s projektovanou splaškovou kanalizáciou DN300. Trasa vodovodného radu H je vedená súbežne so splaškovou kanalizáciou až po koniec parcely 1885/8. Ukončenie radu H je hydrantom a odvzdušnením v staničení 101,0 m. Na rad H sa pripoja dve vodovodné prípojky. Vodovodný rad H1 sa pripojí na rad H v st. 69,0m., pomocou odbočkovej tvarovky T100/100. Za odbočku sa osadí zemný uzáver DN100 so zemnou súpravou. Trasa je vedená v projektovanom chodníku 1,5m od hranice pozemkov čo je ochranné pásmo vodovodu. Ukončenie radu H1 je hydrantom a odvzdušnením v staničení 78,5m. Na rad H sa pripojí sedem vodovodných prípojok. Hydrant sa nachádza v blízkosti pripojenia vedľa parcely 1609/31. Z uvedeného vyplýva, že na projektovanom verejnom vodovode nie je potrebný hydrant, nakoľko nepresahuje dĺžku 400m. Vodovodné prípojky budú ukončené 1,0m za

hranicou parcely. Rozvodné potrubie je navrhnutá z potrubia HDPE PN10 D90 dĺžky 78,5+101,0=179,50 m. Vodovodné prípojky sú navrhnuté z potrubia HDPE PN10 D32 dĺžky 4x6,5+3x3,5+2x4=44,50 m. Uloženie potrubia je v pieskovom lôžku. Pri výkopoch pre uloženie potrubia v intraviláne mesta a obce sa musí dbať na čo najmenšie zhoršenie životného prostredia. Pričom treba dodržiavať nariadenie vlády SR č.92/1996 Z.z. ktorým sa vykonáva zákon č.309/1991 Z.z. o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami v znení neskorších predpisov. Investor je povinný oboznámiť obyvateľov s tým, že sa budú vykonávať práce na výstavbe vodovodu a musí sa zabezpečiť prístup do jestvujúcich jednotlivých objektov. Vykopaná zemina musí byť uskladnená tak, aby sa ňou neznečisťovalo životné prostredie.

Pre zachytenie dažďových vôd z komunikácie MK3 slúžia tri uličné vpusty. Navrhovaná komunikácia je navrhnutá do troch zberných úsekov podľa vpustov. Zachytená voda z vpustu bude vtekať kanalizačnou prípojkou DN150 do dažďových nádrží, ktorá sú umiestené na južných parcelách. Objem tejto nádrže je 3,5 m^3. Upozornenie: Pri výpočtoch sa brala iba plocha miestnych komunikácii, nepočítalo sa so spevnenými plochami jednotlivých dvorov a plochy striech, tieto vody sa musia likvidovať. Výpočet naplnenia dažďovej nádrže je prevedený vyššie. Z uvedeného vyplýva že dažďové vody sa naplnia za 40,2 až po 49,4 min. Dažďová nádrž je typizovaný plastový objekt. V dolnej časti cesty MK1 je navrhnutý hydrožľab na celú šírku vozovky t.j. 6,5m. Vody zachytené hydrožľabom budú cez revíznu šachtu kanalizačnou prípojkou DN200 zvedené do vsakovacieho drénu. Šírky 1,5m a dlžky 15,0m. Na vyplnenie drénu je navrhnutá štrkodrva. Vsakovací drén má rozmery 15,0x1,5x1,2m čo je čistý objem akumulácie 13,5 m^3. Objem pritečenej vody za 15min trvania dažďa je 5,41 l/sx60x15=4,87 m^3, čo je rezerva aj na dlhší dážď. Hodnoty (množstvo vody a rýchlosť vody v potrubí podľa dimenzii a sklonu potrubia) sú zobrané z tabuľky pre výpočet stôk podľa rovnice Pavlovského. Z uvedeného vyplýva, že dimenzie navrhovaných stôk sú vyhovujúce. V projektovej dokumentácii spracovanej ISPO inžinierske stavby, je v úseku medzi komunikáciami MK2 a MK navrhnutý 100m dlhy vsakovací drén nad ktorým sú navrhnuté vsakovacie priekopy dĺžky12+34m, čo zmenší odtok dažďových vôd. Zemné práce sa vykonávajú podľa STN 73 3050 článku 77 až 80 a príslušné bezpečnostné predpisy. Budú prevedené v zemine tr.2, tr.3, tr.4. Pri výkope sa bude postupovať proti sklonu potrubia a je potrebné zaistiť os a výškové uloženie potrubia. Každá ryha hlbšia ako 1,0 m sa musí pažiť príložným pažením. Hnané paženie je vyprojektované v krajniciach komunikácii a pri prekopaní vozovky z bezpečnostného hľadiska aj keď to výsledky sondážnych prác nepredpisujú. Minimálna šírka ryhy je 1,0m. Pred tlakovou skúškou potrubia sa ryha zasype iba medzi spojmi potrubia (rúr) do výšky 0,2 m nad vrchol potrubia. Po vykonanej skúške vodotesnosti potrubia a šachiet, po dokončení obsypu potrubia a jeho kontrole zhutňovania sa vykoná zásyp ryhy. Na zásyp možno použiť nesúdržné a súdržné zeminy. Výška vrstiev zásypu je závislá od druhu zeminy a zhutňovacieho prostriedku. Na zásyp sa nesmie použiť materiál, ktorý by mohol pôsobiť škodlivo na potrubie. Zásyp sa zhutňuje tak, ako obsyp potrubia. Sleduje sa či má deformačné vlastnosti aspoň také ako okolitý rastlý (pôvodný) terén. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva)

2.9 Celkové náklady (orientačné)

1 000 000 Eur

2.10 Dotknutá obec

Mesto Sabinov

2.11 Dotknutý samosprávny kraj

Prešovský samosprávny kraj

2.12 Dotknuté orgány

Okresný úrad Sabinov, Námestie slobody 85, 083 01 Sabinov

Prešovský samosprávny kraj, odbor regionálneho rozvoja, Nám. mieru č. 2, 081 92 Prešov

Prešovský samosprávny kraj, odbor dopravy, Nám. mieru č. 2, 081 92 Prešov

2.13 Povoľujúci orgán

Obec Sabinov - Okresný úrad Sabinov, Námestie slobody 85, 083 01 Sabinov

2.14 Rezortný orgán

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

2.15 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

V zmysle zákona č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon):

- podľa § 39 pre uvedenú stavbu je potrebné územné rozhodnutie
- podľa § 55 stavba podlieha stavebnému povoleniu,
- podľa § 76 ods. 1 bude užívanie stavby, ktorá vyžadovala stavebné povolenie podmienené kolaudačným rozhodnutím.

V zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov

- povolenie na stavby, ktoré sú podľa § 52 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) vodnými stavbami.

Stanoviská a vyjadrenia dotknutých orgánov štátnej správy.

2.16 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Stavba nepatrí medzi činnosti, ktoré presahujú štátnu hranicu Slovenskej republiky. Realizácia navrhovanej činnosti má lokálny charakter a svojím umiestnením vo vnútrozemí táto stavba neovplyvní žiadnymi dopadmi životné prostredie susedných krajín. Navrhovaná činnosť nie je zahrnutá do zoznamu činností podliehajúcich medzinárodnému prerokovaniu z hľadiska ich vplyvov na životné prostredie presahujúcich štátne hranice podľa prílohy č.13 zákona č.24/2006 Z. z.

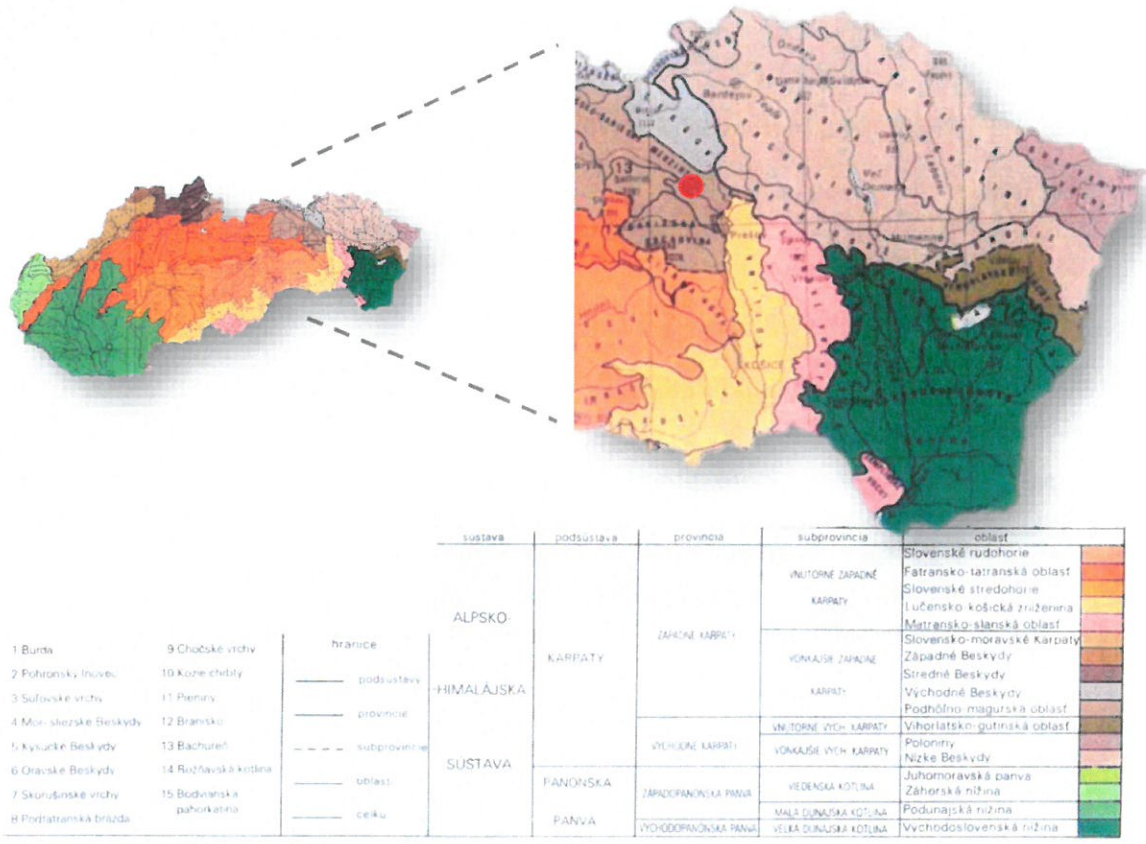
3. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

Obec Sabinov leží v prešovskom kraji severne asi 17 km od mesta Prešov. Rozloha mesta je približne 23,39 km². Najnižší bod okresu je hladina rieky Torysa na výtoku z okresu pri obci Šarišské Michaľany (281,5 m n. m.). Najvyššia kóta na území je 1 125,0 m n. m., a nachádza sa na východnom svahu vrchu Minčol (1 157,2 m n. m.) v pohorí Čergov.

3.1 Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti]

3.1.1 Geomorfologické a geologické pomery

Okres Sabinov spadá do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty. Takmer celé územie okresu radíme k subprovincii Vonkajšie Západné Karpaty s oblasťou Spišsko-šarišské medzihorie (centrálna a západná časť okresu) a na severovýchode s oblasťou Čergov. Len malým kúskom v juhovýchodnej časti zasahuje suprovincia Vonkajších Východných Karpát s oblasťou Nízke Beskydy.

Obr. 2 Geomorfologické členenie Slovenska

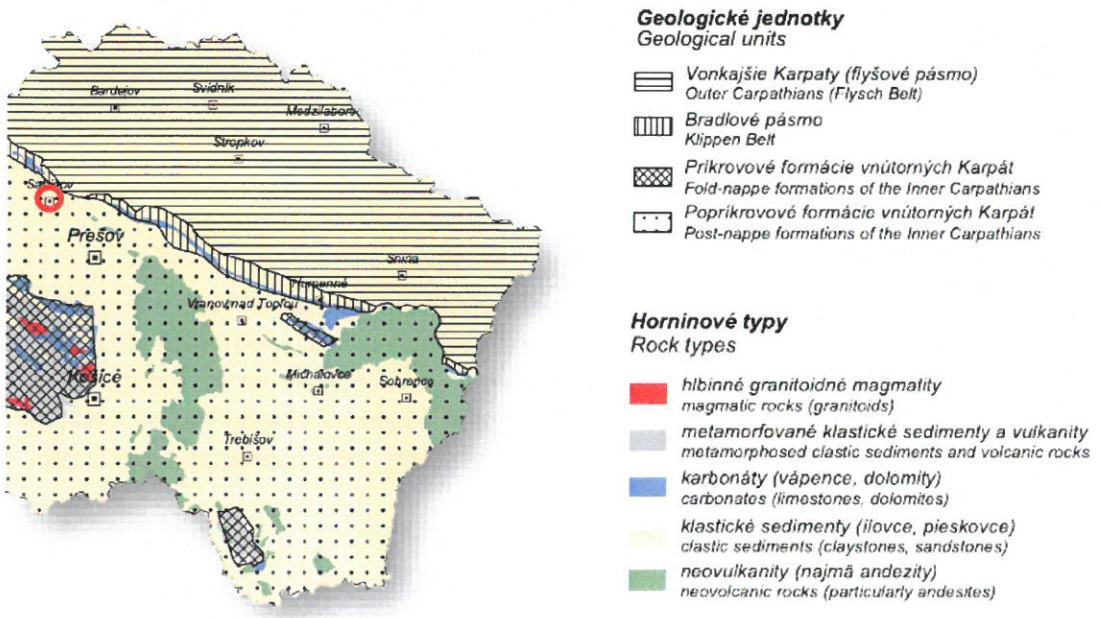
Prevažná väčšina územia obce Sabinov je vybudovaná z paleogénnych flyšových súvrství pieskovcov, ílovcov a slieňovcov, v ktorých sú ostrovy bazálnych zlepencov. V smere severozápad-juhovýchod sa okresom ťahá bradlové pásmo, kde z flyšu vystupujú druhohorné vápence.

Podľa tektonickej schémy slovenskej časti Západných Karpát (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) sa na území okresu Sabinov nachádzajú nasledovné tektonické štruktúry:

- **flyšové pásmo - magurský flyš**, predstavuje vonkajšiu časť Západných Karpát, ktorú tvoria čiastkové príkrovy a priešmykové šupiny. Na východnom Slovensku, ako aj v riešenom území (pohorie Čergov) podstatnú časť flyšového pásma tvorí magurská skupina príkrovov. Magurská jednotka je tvorená hlavne z flyšových sedimentov paleogénneho veku (paleocén - stredný oligocén). Kriedové sedimenty sú na povrchu zastúpené pomerne málo, hoc prítomnosť vrchnej kriedy na báze príkrovov bola preukázaná. Čiastkové príkrovové jednotky sú generálne nasunuté na sever a v západnom úseku flyšového pásma končia šikmo na bradlovom pásme.

- **pieninské bradlové pásmo**, oddeľuje od seba jednotky vnútorných a vonkajších Karpát. Je to pásmo veľmi zložitej stavby, ktorá je podmienené tým, že bolo tektonicky postihnuté v kriede spolu s vnútornými Západnými Karpatmi a po paleogéne spolu s flyšovým pásmom. Najvýraznejším znakom je výskyt rigidnejších bradiel, šupín a blokov sprevádzaných plastickejším obalom, ktorý je náchylnejší na zvetrávanie a obyčajne tvorí mäkko modelovaný reliéf v zníženinách medzi bradlami. Na území okresu Sabinov je zastúpený hutianskym a bielopotockým súvrstvím.

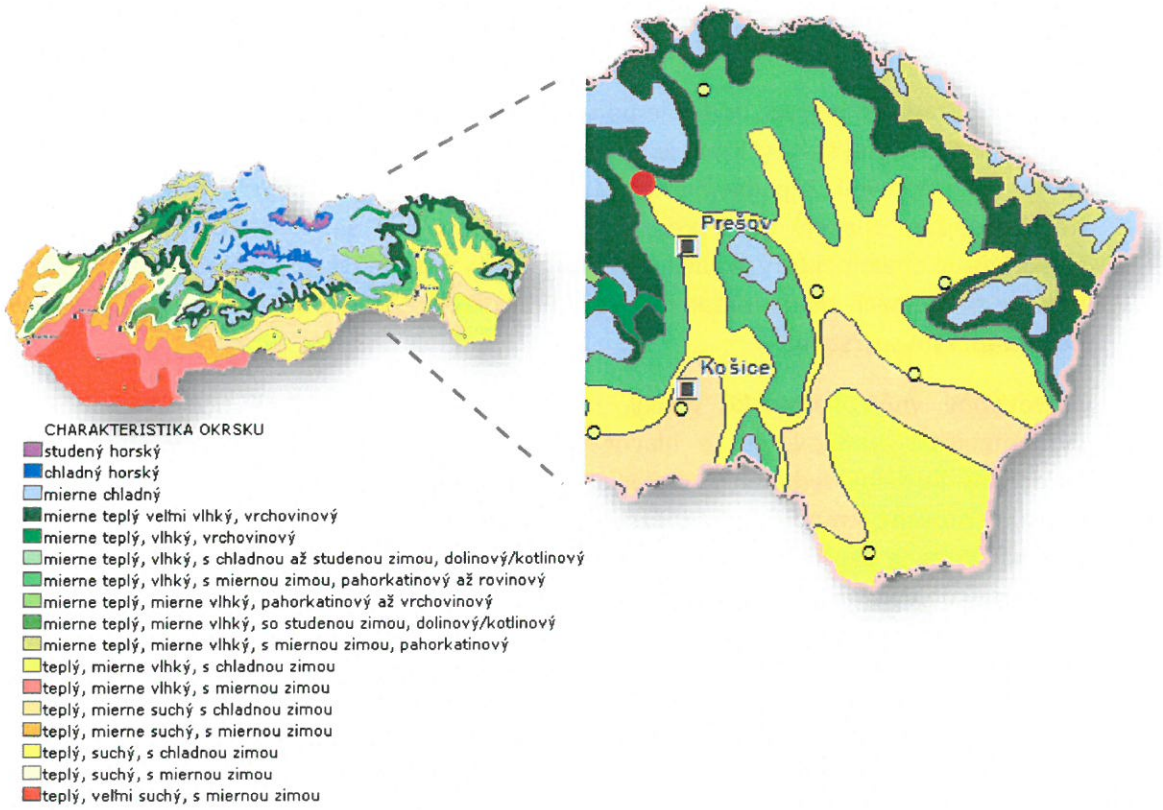
- **paleogénne vnútrokarpatské panvy**, je rozšírený najmä v okolí rieky Torysa a jeho významnejších prítokov. Sú to hlavne fluviálne a deluviálne sedimenty. Zastúpené sú holocenné fluviálne sedimenty: litofaciálne nečlenené nivné humózne jemnopiesčité hliny, resedimentované jemno- až strednozrnné piesky a piesčité štrky dolinných nív a nív horských potokov vrátane piesčitých štrkov a štrkov v dnových akumuláciách. Na fluviálne sedimenty nadväzujú deluviálne sedimenty - litofaciálne nerozlíšené svahoviny a sutiny.

Obr. 3 Základné charakteristiky geologickej a tektonickej stavby

3.1.2 Klimatické pomery

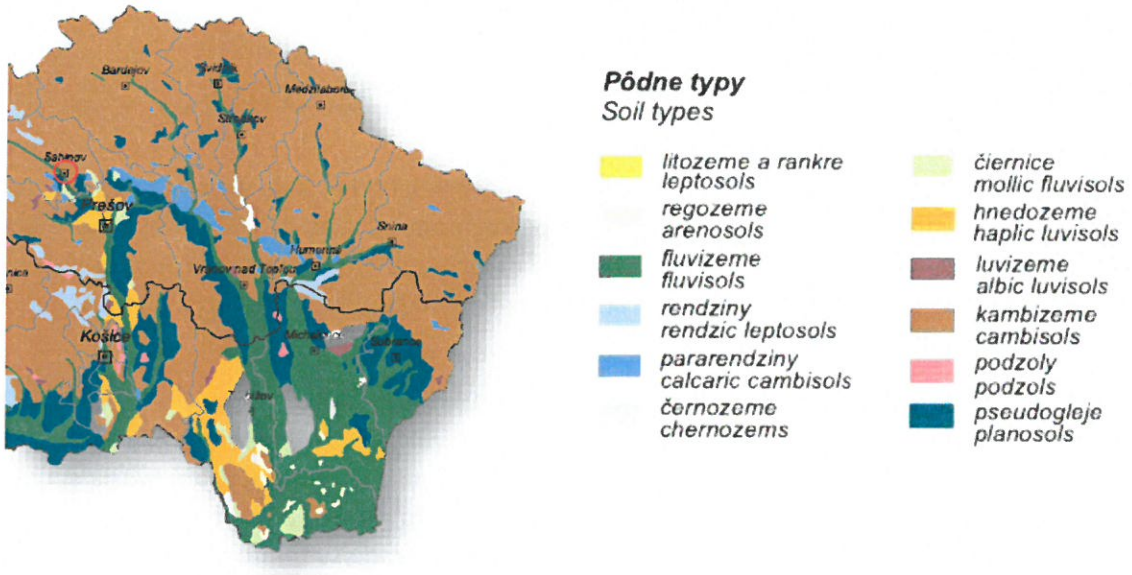
Okres leží v severovýchodnej časti územia Slovenska, kde prevažuje kontinentálnejšie podnebie. Celé územie spadá do mierneho podnebného pásma – atlantickokontinentálnej oblasti. Väčšina územia leží v mierne klimatickej oblasti, len dolná časť údolia Torysy patrí do teplej a najvyššie vrchy pohorí Čergov, Levočské vrchy a Bachureň do chladnej klimatickej oblasti. Priemerná ročná teplota v okrese je 7,8 °C a priemerné ročné zrážky 618 mm.

Obr. 4 Klimatické oblasti Slovenskej republiky

3.1.3 Pôdne pomery

Z pôdnych typov prevládajú hnedé lesné pôdy kambizeme a to viac ako 50 %. Tam, kde sú bradlové vápence, sa nachádzajú ostrovy rendzín. Tok Torysy sprevádza pás nivných pôd fluvizemí, na dolnom toku sa k nim pridružujú aj lužné pôdy čiernice, černozeme a hnedozeme. Vo vyššom položenom a členitejšom podloží sa vyvinuli rankre (28 %) a sú druhým plošne najrozšírenejším typom. Vyskytujú sa na rozsiahlych plochách pohorí Čergov a Levočských vrchoch, kde nahrádzajú kambizeme na skeletnatom podloží.

Obr. 5 Pôdne typy

V okrese je plošne zastúpených 8 pôdnych druhov, z čoho tri dominantné druhy zaberajú viac ako 90 % plochy okresu. Ide o prachovito-hlinitú, piesčito-hlinitú a hlinitú pôdu. Plošne najviac zastúpeným pôdnym druhom je prachovito-hlinitá pôda (67,53 %), ktorá je značne rozšírená po celom území v oblasti kambizemí, na zalesnej pôde a v nižších častiach pohorí.

3.1.4 Hydrologické pomery

Povrchové vody

Územím okresu Sabinov prechádza rozvodnica dvoch čiastkových povodí – povodia rieky Poprad a rieky Hornád. Rieku Poprad spolu s prítokmi radíme k úmoriu Baltického mora, rieky Visly. Hornád a jeho prítoky radíme k úmoriu Čierneho mora, rieky Dunaj. Hydrologickou osou okresu Sabinov je rieka Torysa so svojimi významnými ľavostrannými prítokmi Kučmanovský potok, Ľutinka a pravostraným prítokom Slavkovský potok. Západosevernou časťou okresu preteká rieka Ľubotínka. Ide o pravostranný prítok rieky Poprad.

Podzemné vody - Geotermálne vody

Podľa Vodného plánu Slovenska (2009) bolo v SR vymedzených 26 útvarov podzemných geotermálnych vôd (geotermálnych štruktúr). Tieto oblasti sú zároveň perspektívnymi geotermálnymi oblasťami. Do územia okresu Sabinov zasahujú dva útvary geotermálnych vôd SK 300140 FK (karbonáty Levočskej panvy - Z a J časť) a SK 300150 FK (karbonáty Levočskej panvy - SV časť).

3.1.5 Chránené oblasti

V okrese Sabinov je uvedených 6 oblastí chráneného územia.

Tab. 1 Chránené územia v okrese Sabinov

Typ	Názov	Rozloha v ha
PR	Bišar	1,6741
PP	Bradlové pásmo	20,1214
NPR	Čergovský Minčol	171,0836

NPR	Hradová hora	13,4900
PR	Valalská voda	14,4279
PR	Vlčia	21,2400

PR Bišar – výmera 1,67 ha (s ochranným pásmom o výmere 4,3806 ha) bola vyhlásená v roku 1979 úpravou MK SSR č. 9153/1979-OP z 30. 11. 1979, 4. stupeň ochrany - Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14. 5. 2004 - účinnosť od 15. 5. 2004. Je vyhlásená na ochranu typických spoločenstiev horských kvetnatých lúk s bohatým výskytom vzácnej chránenej rastliny – ľalie cibuľkonosnej (Lilium bulbiferum) v Levočských vrchoch na vedecko-výskumné ciele.

PP Bradlové pásmo – výmera 20,12 ha, bola vyhlásená 1989 uznesením pléna ONV Prešov č. 51 z 12.7.1989 a nariadenie ONV Prešov, 4. stupeň ochrany - Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14. 5. 2004 - účinnosť od 15. 5. 2004. Predmetom ochrany PP sú Bradlové tvrdoše, ktoré tvoria subrajón rozčlenenej nižšej vrchoviny. Názorný príklad erózneho reliéfu, ktorý je výsledkom selektívneho zvetrávania rôzne odolných hornín. Vysoká krajinárska hodnota bradiel v tomto tzv. Šarišskom úseku. PP Bradlové pásmo je súborným názvom pre jurské satelitné výbežky: Zadné skálie, Predné skálie, Balentova skálka, Hradný vrch. Hradný vrch zrúcaniny hradu Kamenica patrí do krajinársky atraktívnej skupiny.

NPR Čergovský Minčol – výmera 171,08 ha, územie bolo vyhlásené úpravou MK SSR č. 2902/1986-32 z 31.3.1986 s 5. stupňom ochrany. NPR je vyhlásená na ochranu typickej horskej karpatskej kveteny so zastúpením východokarpatských prvkov a lesných spoločenstiev najvyšších polôh Čergova, dôležitej z vedeckovýskumného, náučného a kultúrno-výchovného hľadiska. Územie je v pôsobnosti ŠOP – regionálna správa Prešov a zasahuje do k. ú. Kamenica, Kyjov, Livovská Huta.

NPR Hradová hora – výmera 13,49 ha, bola vyhlásená v roku 1981 Úpravou MK SSR č. 2655/1981- 32 z 30. 4. 1981. NPR je vyhlásená na ochranu lesných spoločenstiev s výskytom čemerice purpurovej. Chránené územie sa nachádza na juhovýchodnom svahu hrebeňa vrchu Hradová hora v k. ú. obce Bodovce. Podľa pôdno-ekologických podmienok sa tu striedajú typické bučiny, lipové javoriny a jaseňové javoriny. Svahy sú miestami skeletovitejšie s niekoľkými vlhkými svahovými úžľabinami. Východnú a južnú časť ohraničuje hlboké koryto prítoku Veľkého potoka. Hlavným motívom pre ochranu týchto lesných porastov je výskyt východokarpatsko-balkánskeho druhu čemerice purpurovej (Helleborus purpurascens W. et K.), ktorý tu bol objavený len v roku 1971. Národnú prírodnú rezerváciu spravuje ŠOP - regionálna správa Prešov. CHÚ má 5. stupňa ochrany.

PR Valalská Voda – výmera 14,43 ha, bola vyhlásená v roku 1980 úpravou MK SSR č. 799/1980-32 z 29. 2. 1980, 4. stupeň ochrany – Vyhláška KÚŽP v Prešove č. 5/2004 zo 14. 5. 2004 – účinnosť od 15. 5. 2004. PR je vyhlásená na ochranu prameniska Valalskej vody so zachovalými močiarmi a slatinnými lúkami s výskytom zriedkavých druhov rastlín na vedecko-výskumné a náučné ciele. Najrozsiahlejšie územie s výskytom vachty trojlistej (Menyanthes trifoliata) na východnom Slovensku. Prírodnú rezerváciu spravuje ŠOP - regionálna správa Prešov. Nachádza v k. ú. obce Bajerovce pozdĺž horného úseku vodného toku Ľubotínka.

PR Vlčia – výmera 21,24 ha, bola vyhlásená v roku 2004 vyhláškou KÚŽP v Prešove č. 2/2004 z 20. 2. 2004, ktorou sa vyhlasuje súkromná PR Vlčia - účinnosť od 1. 4. 2004. Účelom vyhlásenia súkromnej PR je zabezpečenie ochrany evolučných procesov v komplexe pôvodných a prirodzených lesných porastov a častí horských lúk pohoria Čergov so zachovalým zložením drevín a rastlinných a živočíšnych spoločenstiev. Prevládajúcimi drevinami sú buk (Fagus sylvatica), javor horský (Acer pseudoplatanus) a jedľa (Abies alba), primiešaný je javor mliečny (Acer platanoides), brest (Ulmus), breza (Betula),

vzácna vŕba sliezska (Salix silesiaca) a v podhrebeňovej časti sa vyskytuje aj jarabina vtáčia (Sorbus Aucuparia). Celkový počet stromov s priemerom väčším ako 70 mm je podľa merania znalca presne 11 548. V bylinnom podraste možno nájsť okrem typických sprievodcov buka mesačnicu trvácu (Lunaria revidiva), hluchavník žltý (Lamium galeobdolon), bažanku trvácu (Mercurialis perennis), pakost smradľavý (Geranium robertianum) a štyri druhy papradí. Z chránených druhov rastlín sa tu vyskytuje ľalia zlatohlavá (Lilium martagon), z ohrozených vstavačovec bazový (Dactylorhiza sambucina) a ozdobou podhrebeňových svahov sú mliečivec alpínsky (Cicerbita alpina), kýchavica biela Lobelova (Veratrum album subsp. lobelianum) a cesnak hadí (Allium victorialis). Z vtákov možno vo Vlčej vidieť a počuť pinku lesnú (Fringilla coelebs), slávika červienku (Erithacus rubecula), drozdov – čierneho (Turdus merula) a plavého (Turdus philomelos), penicu čiernohlavú (Sylvia atricapilla), sluku lesnú (Scolopax rusticola), kolibkáriky – čipčavého (Phylloscopus collybita) a spevavého (Phylloscopus trochilus), a dutinové hniezdiče: brhlíka lesného (Sitta europaea), muchárika bielokrkého (Ficedula albicollis), tesára čierneho (Dryocopus martius) i ďalšie ďatle a sýkorky. Vyskytujú sa tu štyri druhy sov: sova dlhochvostá (Strix uralensis), sova obyčajná (Strix aluco), pôtik kapcavý (Aegolius funereus) a kuvičok vrabčí (Glaucidium passerinum). Z kopytníkov sú bežné srnce jelene a diviaky, zo šeliem sa na území pohybujú vlky, rysy a medveď. CHÚ má 5. stupeň ochrany.

Územia európskeho významu

V záujmovom území, ktoré patrí do alpského biogeografického regiónu je lokalizovaných 6 území európskeho významu a 1 chránené vtáčie územie.

Tab. 2 Územia európskeho významu v okrese Sabinov

Číslo	Názov	Rozloha v ha	Stupeň ochrany
SKUEV0331	Čergovský Minčol	4 262,34	2, 3, 4, 5
SKUEV0332	Čergov	6 029,045	2, 3, 5
SKUEV0336	Torysa	19,145	2
SKUEV0933	Valalská voda	18,5	4
SKUEV0942	Bradlové pásmo	50,238	2,4
SKUEV0968	Pod Misárňami	3,772	2

Chránené vtáčie územia

Účelom vyhlásenia Chráneného vtáčieho územia Levočské vrchy je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho (Ciconia nigra), ďatľa trojprstého (Picoides tridactylus), chrapkáča poľného (Crex crex), jariabka hôrneho (Bonasa bonasia), kuvika kapcavého (Aegolius funereus), kuvika vrabčieho (Glaucidium passerinum), muchárika sivého (Muscicapa striata), orla krikľavého (Aquila pomarina), orla skalného (Aquila chrysaetos), prepelice poľnej (Coturnix coturnix), rybárika riečneho (Alcedo atthis), sovy dlhochvostej (Strix uralensis), strakoša sivého (Lanius excubitor), tesára čierneho (Dryocopus martius), tetrova hlucháňa (Tetrao urogallus), tetrova hoľniaka (Tetrao tetrix), včelára lesného (Pernis apivorus), výra skalného (Bubo bubo), žlny sivej (Picus canus) a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Tab. 3 Chránené vtáčie územia v okrese Sabinov

Číslo	Názov	Rozloha v ha
SKCHVU051	Levočské vrchy	46 000

3.1.6 Fauna a flóra

Fauna

Z hľadiska zaradenia do živočíšnych regiónov patrí predmetné územie do vonkajšieho obvodu Západných Karpát – beskydského okrsku, východného (Čepelák, In: MAZÚR ET AL., 1980). Z hľadiska zoogeografického členenia je dotknuté územie súčasťou podkarpatského úseku provincie listnatých lesov (terestrický biocyklus). Je súčasťou slanskej časti potiského okresu Pontokaspickej provincie (limnický biocyklus) (Jedlička, Kalivodová, In: HRNČIAROVÁ, MIKLÓS (eds.) ET AL., 2002). Živočíšstvo je determinované prostredím, v ktorom žije. Súčasné zastúpenie druhov fauny v území je výsledkom pôsobenia a zásahov človeka. Uplatňujú sa tu druhy od nížinných až po horské. Vo faune územia sú zastúpené prevažne druhy viazané na biotopy ľudských sídiel, vrátane výrobných areálov a na voľnú oráčinovú a oráčinovo-lesnú a lesnú krajinu. V širšom okolí sa vyskytujú typickí zástupcovia fauny polí a lúk ako jarabica poľná (Perdix perdix),prepelica poľná (Coturnix coturnix), bažant poľovný (Phasianus colchicus). Z cicavcov sú to napr. zajac poľný (Lepus europaeus), ryšavka myšovitá (Apodemus microps), hraboš poľný (Microtus arvalis), v sídlach myš domová (Mus musculus), potkan obyčajný (Rattus norvegicus)a iné. V zalesnenej krajine sú zastúpené druhy viazané na biotopy listnatých a zmiešaných lesov a krovín. Z vyššej zveri napr. jeleň lesný (Cervus elaphus), srnec hôrny (Capreolus capreolus), diviak lesný (Sus scrofa), líška hrdzavá (Vulpes vulpes). Na vodné toky a zamokrené polohy sa viažu druhy typické pre vodné a mokraďové spoločenstvá. Výskyt živočíchov v intraviláne mesta so sebou prináša aj zdravotné riziká, napr. holuby, ktoré môžu byť prenášačmi viacerých chorôb. Širším územím prechádzajú významné migračné trasy, predovšetkým dolinou Torysy (hydrický biokoridor nadregionálneho významu). Okolie Sabinova je aj významným priestorom migrácie poľovnej zveri. Na dotknutej lokalite nebol sledovaný, alebo zaznamenaný trvalý výskyt chránených, vzácnych a ohrozených druhov rastlín ani živočíchov.

Flóra

Katastrálne územie Sabinova leží v rámci fytogeografickej oblasti – západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu východobeskydskej flóry (Beschidicum orientale), okresu Východné Beskydy – Šarišská vrchovina (Futák, In: MAZÚR ET AL., 1980). Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia Slovenska (Plesník, In: HRNČIAROVÁ, MIKLÓS(eds.) ET AL., 2002) je územie súčasťou dubovej zóny, v horskej podzóne, vo flyšovej oblasti,okrese Beskydské predhorie, západnom podokrese – Šarišské podolie. Potenciálnou prirodzenou vegetáciou by na predmetnej lokalite boli spoločenstvá karpatskýchdubovo-hrabových lesov (Carici pilosae-Carpinetum) zastúpené druhmi ako Quercus petraeae, Carpinus betulus, Tilia cordata, Acer campestre, Carex pilosa, Dentaria bulbifera, Tithymalus amygdaloides a iné). Oblasti okolitých pohorí, Čergove a Bachurni by sa sformovali spoločenstvá podhorských bukových lesov (Fagenion p.p., Dentario bulbiferae-Fagetum), pre ktoré sú typické druhy ako Fagus sylvatica, Carpinus betulus, Acer platanoides, Carex pilosa, Dentaria bulbifera, Festuca drymeja, Galium odoratum a iné).

Súčasná vegetácia je oproti prirodzenému stavu značne zmenená. Pôvodné spoločenstvá boli nahradené poľnohospodárskymi plochami s monokultúrami poľnohospodárskych plodín, ovocných sadov a urbanizovanými areálmi. Reálne sa vyskytujúce spoločenstvá, spravidla v podobe fragmentov lesných porastov, na mnohých lokalitách korešpondujú druhovým zložením so spoločenstvami potenciálnej prirodzenej vegetácie, tieto územia sú z hľadiska ekostabilizačného najvýznamnejšie, nakoľko vyskytujúce sa druhy sú v týchto lokalitách prirodzené. V katastri Sabinova sa vyskytujú lesné porasty na pomerne významnej ploche (vyše 20%). V nižších polohách sa zachovali najmä spoločenstvá dubových a dubovo-hrabových lesov, v ktorých z jednotlivých druhov drevín sa vyskytujú najmä dub

zimný, cerový, hrab, lipa, jaseň, javor, ale aj agát, borovica, smrekovec, azonálne ovplyvnené jelša, topoľ, vŕba. Vo vyšších polohách sú v prevahe bučiny, v striedaní s jedľami.

3.1.7 Nerastné suroviny

Do riešeného územia navrhovanej činnosti nezasahujú žiadne ložiská nerastných surovín, chránené ložiskové územia a dobývacie priestory. V riešenom území sa nenachádzajú staré banské diela.

3.2 Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

Lokalita navrhovanej činnosti sa nachádza na okraji zastavaného územia mesta. Dotknuté územie je krajinou pahorkatinového typu. V dotknutom území sa v severnej časti nachádzajú lesné komplexy. Lesy sú začlenené do lesov hospodárskych. Západne od lokality navrhovanej činnosti sa v dotknutom území nachádza poľnohospodárska pôda. Z hľadiska ekologickej stability je dotknuté územie priestorom relatívne stabilným (lesné, bylinné a trávne porasty, mozaiky). Súčasné využívanie je vzhľadom na potenciál územia a fyzickogeografické podmienky vhodné, avšak optimálne by bolo zvýšiť podiel trvalých kultúr (sady, záhrady) na úkor ornej pôdy v území určenom na intenzívnu urbanizáciu. Z hľadiska ekologickej významnosti je dotknutá lokalita územím málo významným, zastúpenie ekologicky významných prvkov je malé, obdobne aj v širšom priestorovom kontexte bezprostredného okolia sídla Sabinov.

3.3 Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia

Počet obyvateľov mesta Sabinov v roku 2020 sa pohybuje na rovnakej hranici ako v roku 2018 cca 12 700 obyvateľov.

Podľa SODB 2011 dominantnou národnostnou skupinou v meste Sabinov je národnosť slovenská, ku ktorej sa hlási 80,64 %. Druhou najpočetnejšou národnosťou sú Rómovia s 9,14 %. Ostatné národností majú zastúpenie cca 1 %. Takmer tri pätiny obyvateľov mesta sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi (59,34 %). Výrazné a tradičné zastúpenie majú aj ďalšie tri cirkvi s dlhodobo takmer konštantným a nemenným podielom, a to gréckokatolícka (9,48 %), evanjelická cirkev augsburského vyznania (3,82 %) a pravoslávna (1,82 %). Početnejšie zastúpenie majú v Sabinove ešte Apoštolská cirkev (2,24 %) populácie a Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia (1,01 %).

Priemysel

Priemysel a priemyselná výroba je koncentrovaná do tradičných odvetví. Hovoríme o strojárskom, drevospracujúcom, potravinárskom, textilnom, odevnom priemysle, stavebníctve. Najväčšími zamestnávateľmi v meste sú: SANAS, a.s., je tradičným slovenským výrobcom nábytku. Export tvorí dlhodobo podstatnú časť obratu firmy. ZTS Sabinov, a.s. – má priemerný ročný objem výroby je cca 18 mil. EUR. Rozvoj firmy je zabezpečovaný vlastným vývojom výrobkov podľa potrieb zákazníkov. Hlavnou činnosťou firmy je výroba prevodoviek. Približne 90 % produkcie je vyvážaných do zahraničia (Čína, Nemecko, USA, Rusko, Poľsko, Česko, Turecko, Veľká Británia, Írsko, Ukrajina, Egypt, Taliansko, Španielsko, Holandsko, krajiny južnej Ázie, atď.). Prevodovky sú exportované aj nepriamo, tzn. dodávateľmi investícií (technológií) cukrovarov, oceliarní, cementární, keramických závodov, elektrární, atď.. MILK-AGRO s.r.o.– je obchodno-výrobnou spoločnosťou so zameraním na predaj potravinárskych výrobkov a drogistických tovarov. V sabinovskom areáli prevádzkuje aj výrobný závod, v ktorom vykupuje od poľnohospodárov surové kravské mlieko, z ktorého následne vyrába mliečne výrobky pod značkou SABI – konzumné mlieko, konzumné smotany, rôzne typy jogurtov biele a aj ochutené, tekuté kyslomliečne nápoje rovnako biele a aj ochutené, čerstvé syry – tvarohy, zrejúce syry, tavené syry, ochutené thermizované tvarohové dezerty, maslo, sušené mliečne výrobky. Na jednotlivých prevádzkach v rámci mesta Sabinov zamestnáva v súčasnosti približne 160 osôb zo

Sabinova a z blízkeho okolia, celá firma MILK-AGRO so sídlom v Prešove však približne asi desaťkrát viac zamestnancov. EKO SVIP, s.r.o.– je stavebná spoločnosť, založená v roku 1997. Predmetom činnosti firmy je stavebná výroba. Realizuje vodohospodárske a inžinierske stavby (výstavba a rekonštrukcia vodovodov, vodojemov, kanalizácií, ČOV), občianske a bytové stavby, výstavbu a rekonštrukciu komunikácií, regenerácie obcí, protipovodňové opatrenia obcí. K 31.12.2014 zamestnávala spoločnosť 117 zamestnancov.

Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Poľnohospodárska pôda zaberá najväčší podiel na rozlohe k.ú. Sabinova (57 %). Poľnohospodárska výroba je v súčasnej dobe sústredená do Školského majetku, podnikateľského sektora a súkromného vlastníctva. Rastlinná výroba sa zameriava predovšetkým na pestovanie obilnín, hlavne pšenice, jačmeňa, ovsa, strukovín, repky ozimnej, zemiakov a krmovín pre živočíšnu výrobu. Ovocné sady sa postupne likvidujú. Trvalé trávne porasty tvoria iba 6 % poľnohospodárskej pôdy, spravidla nie sú intenzívne poľnohospodársky využívané. Vyskytujú sa roztrúsené na okrajoch lesa a pri tokoch. Živočíšna výroba sa zameriava na chov hovädzieho dobytka, ošípaných a oviec. Lesné hospodárstvo je sústredené v územiach s lesnými porastmi, ktoré predstavujú 22 % rozlohy k.ú. Sabinova. Lesy sú štátne, urbárske, súkromné, obecné a cirkevné. V okrese je 10 poľovných revírov.

Cestovný ruch

Pre cestovný ruch sú v meste a okolí pomerne vhodné podmienky. Sabinov je miestom s niekoľkými atraktivitami z hľadiska cestovného ruchu, prevažne kultúrne a historické pamiatky, ale aj kultúrne a športové zariadenia a podujatia. Centrum mesta, predovšetkým námestie a priľahlé uličky, slúžia ako kultúrno-spoločenská a turistická zóna. Turistickým cieľom je lesopark Švabľovka. Blízko mesta je rekreačné stredisko Drienica – Lysá, kde sú vhodné podmienky predovšetkým pre zimnú turistiku, lyžovanie. Vzdialenejším strediskom je Renčišov – Buče a Dubovica – Holcija, tiež zamerané na zimnú rekreáciu. V Dubovici je rekreačno-rehabilitačné zariadenie Zdravotník. V pohorí Čergov a Bachureň je mnoho značených turistických chodníkov a trás, taktiež cyklotrasy. Navštevovaným turistickým, športovým či rekreačným cieľom v okolí sú chránené územia, predovšetkým Hradová skala, Šarišský hradný vrch, chránené stromy v okolitých obciach, Hanigovský hrad a pod. V meste, i širšom území sa vyskytuje nedostatok ubytovacích možností. Nedostatočné sú aj stravovacie či občerstvovacie zariadenia, podobne nedostatočná je aj ich kvalita.

3.3.1 História obce a kultúrno-historické hodnoty územia

Prvá písomná zmienka o meste Sabinov pochádza z roku 1248. V polovici 12. storočia sa tu usadili nemeckí kolonisti. V roku 1405 bol Sabinov povýšený na slobodné kráľovské mesto, čo mu prinieslo rad ďalších privilégií. Rozvíjajú sa remeslá a dochádza k značnému rozkvetu obchodu. Koncom 15. storočia sa stal Sabinov členom Pentopolitany – združenia piatich východoslovenských miest, ku ktorému patrili ešte Košice, Prešov, Bardejov a Levoča. Obdobie 16.-18. storočia bolo v znamení rozkvetu, neskôr hospodárskeho úpadku mesta. V 19. storočí bol Sabinov malým provinčným mestom so slabo rozvinutou priemyselnou výrobou. Z väčších podnikov tu pracovala píla, garbiareň a konzerváreň. Obyvatelia sa zaoberali prevažne roľníctvom, až neskôr sa začala rozvíjať remeselná výroba. V 19. storočí boli vybudované menšie podniky, avšak Sabinov naďalej ostal mestom poľnohospodárstva a remeselníctva. Po roku 1960 boli vybudované strojárske a drevárske závody. V súčasnosti je Sabinov sídlom regionálneho významu, sídlom okresu s tomu prináležiacou vybavenosťou. Mesto poskytuje pre svojich obyvateľov i obyvateľov širokého okolia veľký počet pracovných miest, je sídlom školstva, zdravotníctva, štátnej správy, služieb. Správne územie Sabinova v súčasnosti tvoria katastrálne územia Sabinov, Orkucany, Zálesie. Mesto má charakter centrálne situovanej najstaršej časti (historické jadro), okolo ktorého sa postupne rozrastalo striedavo obytné,

obslužné a priemyselné plochy. Prejavoval sa predovšetkým proces plošného rozrastania, menej zahusťovanie existujúceho zastavaného priestoru. V sídelnej štruktúre regiónu plní mesto prevažne obytnú, obslužnú a výrobnú funkciu.

3.3.2 Demografická štruktúra

Pre štruktúru obyvateľstva podľa pohlavia dlhodobo platí väčší percentuálny podiel žien na celkovom počte obyvateľov, čím sa mesto neodlišuje od väčšiny miest SR. Podľa údajov z r. 2018 populáciu Sabinova tvorí 50,6 % žien a 49,4 % mužov. Z hľadiska vekovej štruktúry dochádza k procesu starnutia populácie (ubúda podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku a pribúda v poproduktívnom veku). Napriek tomu, že obyvateľstvo v predproduktívnom veku tu má stále väčší podiel ako je celoslovenský priemer, pokles tejto vekovej skupiny v meste je oveľa prudší. Starnutie populácie prináša so sebou aj zvýšenie priemerného veku obyvateľov mesta Sabinov.

Tab. 4 Percentuálne rozdelenie vekových kategórii v Sabinove

Veková kategória	2010	2011	2012	2013	2018
Predproduktívny vek	18,6	18,4	18,3	18,1	18,1
Produktívny vek	73,4	73,0	72,6	72,6	72,1
Poproduktívny vek	8,1	8,6	9,1	9,3	9,8

3.3.3 Dopravná infraštruktúra

Sabinov je situovaný na významnej dopravnej trase – ceste I/68 Prešov – Stará Ľubovňa a na železnej dráhe Poľsko – Slovensko – Maďarsko. Základný komunikačný systém mesta tvoria: cesta I/68 – cesty III/3174; III/3178; III/3181; III/3182 – miestne komunikácie funkčnej triedy B3, C1 a C2. Verejnú cestnú dopravu osôb zabezpečuje SAD, š.p. Prešov.

3.3.4 Nakladanie s odpadmi

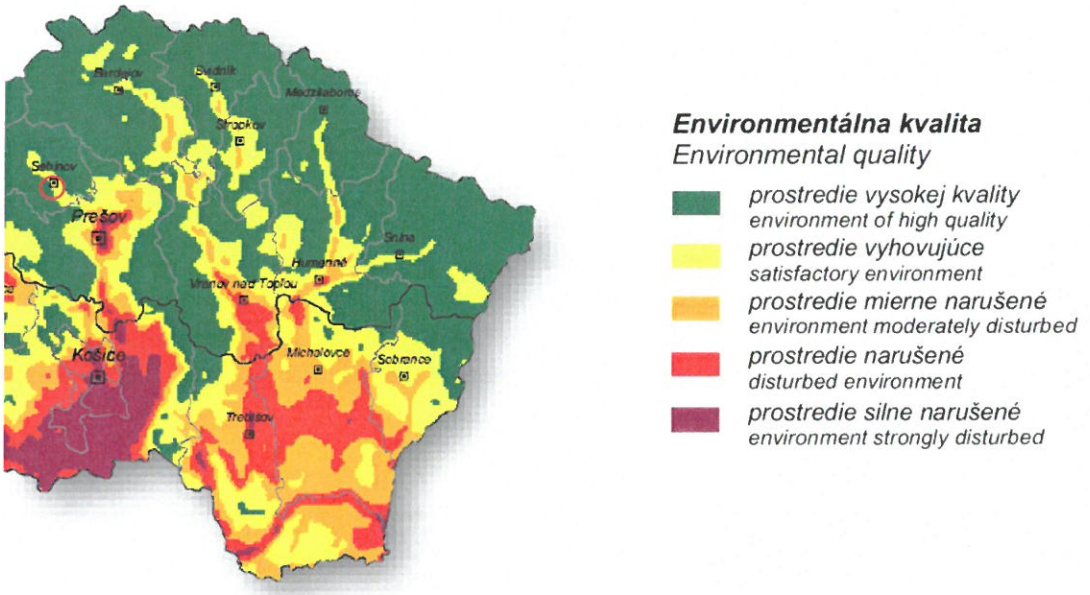
V meste zabezpečuje odvoz odpadu spol. Marius Pedersen, a.s. Trenčín. Odpad sa separuje na komodity – sklo, plasty, elektroodpad, nebezpečný odpad. Komunálne odpady vznikajúce na území mesta sú zneškodňované skládkovaním (skládka v Ražňanoch), ktorej prevádzkovateľom je Spoločnosť Šariš, a.s., Sabinov.

3.4 Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

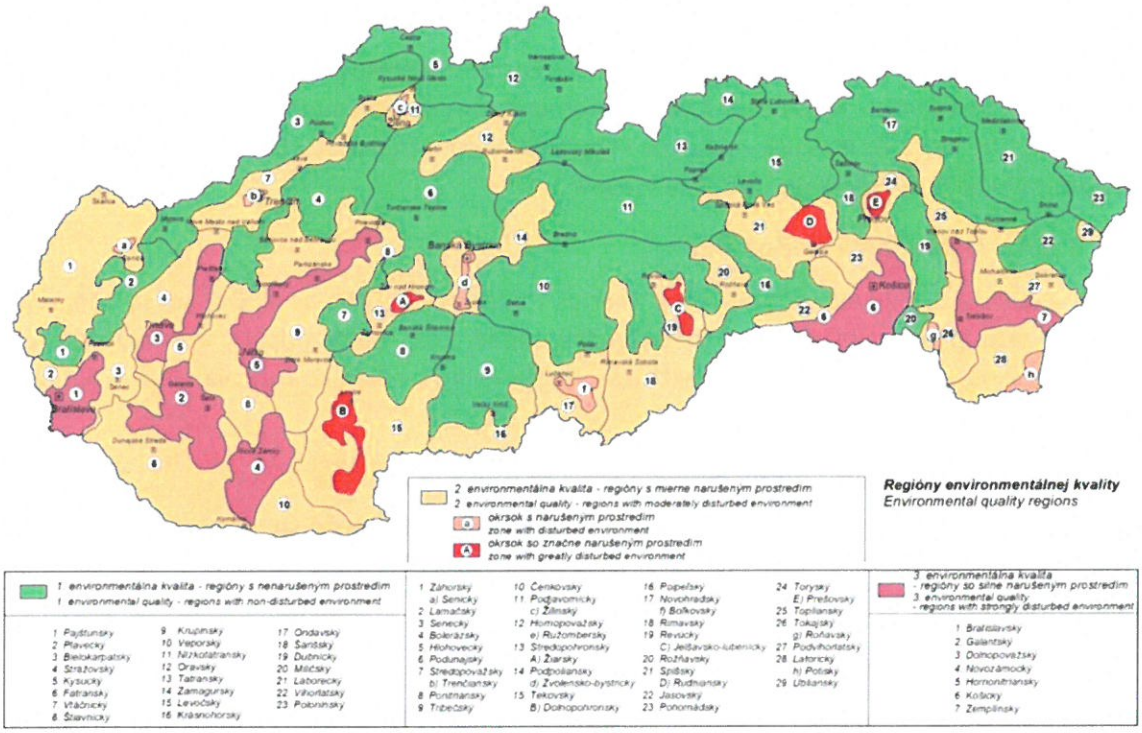
Širšie okolie Sabinova podľa kritérií environmentálnej regionalizácie MŽP SR nie je súčasťou zaťaženej oblasti. Zaťaženie stresovými faktormi je v samotnom meste Sabinov i v okrese pomerne veľké. Stresovými faktormi je prevažne znečistenie ovzdušia a vôd.

3.4.1 Kvalita životného prostredia

Podľa Environmentálnej regionalizácie SR na **Chyba! Nenašiel sa žiaden zdroj odkazov.**, záujmová oblasť patrí do vysokej kvality prostredia prípadne prostredia vyhovujúceho. Podľa Environmentálnej regionalizácie SR, záujmová oblasť patrí do 1. environmentálnej kvality a teda je to región s nenarušeným prostredím.

Obr. 6 Stupeň environmentálnej kvality územia

Obr. 7 Mapa regiónov environmentálnej kvality

3.4.2 Znečistenie povrchových vôd

Využívanie územia na poľnohospodárske a urbanizačné účely vedie k zvýšenému obsahu oxidovaných a redukovaných foriem dusíka, síranov a chloridov vo vodách, povrchových i podzemných. Na kvalitu povrchových vôd má priamy vplyv predovšetkým vypúšťanie odpadových vôd. Pôvodcami odpadových vôd sú najmä priemysel a komunálna sféra (kanalizačný systém). Nedostatočným čistením sa do povrchových vôd dostávajú vysoké koncentrácie znečisťujúcich látok a látok podporujúcich rozvoj rias

a planktónu, čoho dôsledkom je celkové zhoršenie kvality vody. Rieka Torysa je z hľadiska znečistenia zaradená do IV. Triedy. Je kontaminovaná odpadovou vodou. Zvýšená hladina hluku v meste je dokumentovaná najmä pozdĺž hlavných mestských zberných komunikácií a tranzitných komunikácií.

3.4.3 Znečistenie podzemných vôd a kontaminácia pôd

Riziko ohrozenia zásob podzemných vôd znečisťujúcimi látkami je vysoké prevažne v zastavanom území (obytné, obslužné, dopravné, výrobné aktivity), smerom do otvorenej neurbanizovanej krajiny sa riziko znižuje a taktiež nadobúda iný charakter – riziko z poľnohospodárskej výroby, či už rastlinnej alebo živočíšnej.

Z prírodných stresových faktorov sú najvýznamnejšie geodynamické procesy, prevažne zosúvanie, výmoľová erózia, menej ohrozenie vodami. Okrem uvedených procesov hrozí tiež plošná vodná erózia, predovšetkým na výraznejších svahoch. Erózia postihuje svahy už od sklonitosti 3° – 4°, intenzívne sa prejavuje na svahoch so sklonitosťou nad 7°, a to najmä v prípade veľkoblokového spôsobu využívania, bez používania protieróznych opatrení a v období bez vegetačnej pokrývky. Povrch plochých terénnych elevácií bez vegetačnej pokrývky je ohrozený veternou eróziou, prevažne v období sucha. Oblasť Sabinova je klasifikovaná ako územie ekologicky málo až stredne stabilné, ohraničená je stabilnejšími územiami (Bachureň Čergov). Koeficient ekologickej kvality územia podľa štruktúry využitia je v rozpätí 0,41 až 0,6, ekologická významnosť územia je veľmi malá až malá, územie je v 1. stupni ochrany, zastúpenie ekologicky významných prvkov je relatívne malé. Riešené územie nepatrí medzi osobitne sledované oblasti s narušenými pôdami. Používajú sa priemyselné hojivá prevažne dusíkaté, hlavne na obilniny a repku a kombinované hnojivá v jarných mesiacoch. Maštaľný hnoj sa zapravuje do pôdy, exkrementy zo živočíšnej výroby sa vyvážajú na polia podľa hnojných plánov. Pôdy nie sú kontaminované, resp. sú len slabo kontaminované. Odolnosť pôdy proti kompakcii je slabá, proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov je odolnosť slabá, proti intoxikácii alkalickou skupinou rizikových kovov silná. Na území sa nevyskytujú osobitne chránené pôdy.

3.4.4 Znečistenie ovzdušia

Z hľadiska kvality ovzdušia sa jedná o územie s nízkym stupňom zaťaženia. Znamená relatívne dobrú kvalitu, napriek existencii priemyselných podnikov a urbanizácií. Zdroje znečistenia ovzdušia sú aj vlastné, ale stav ovzdušia je ovplyvnený predovšetkým diaľkovým prenosom znečisťujúcich látok zo vzdialenejších zdrojov. Ovzdušie je znečistené popolčekom, ktorý tvorí 98 % všetkých emisií. Najvýznamnejšími znečisťovateľmi v Prešovskom kraji sú Chemosvit, a.s., Svit, Bukóza, a.s., Vranov nad Topľou, Zeocem, š.p., Bystré, Chemes, a.s., Humenné,Vihorlat, a.s., Snina, Vagónka, a.s., Poprad. Vzhľadom na charakter krajiny okolia Sabinova sa na znečistení ovzdušia výrazne podieľa aj minerálny prach z poľnohospodárstva, suspenzia a resuspenzia z nedostatočne čistených komunikácií, vykurovanie. V Sabinove sa nachádzajú stredné a malé zdroje znečistenia. Tieto v prevažnej miere využívajú zemný plyn. Významným zdrojom sú mobilné zdroje znečistenia ovzdušia, predovšetkým automobilová doprava. K hlavným látkam znečisťujúcim ovzdušie pochádzajúcim z automobilovej dopravy patria najmä oxid uhoľnatý CO, oxid siričitý SO_2, oxidy dusíka NO_x, aromatické uhľovodíky C_xH_y a pevné častice, zlúčeniny olova.

3.4.5 Hluk a radónové riziko

Dotknuté územie je zaťažené hlukom predovšetkým v súvislosti s tranzitnou a prímestskou dopravou. Taktiež železničná doprava predstavuje výrazný podiel v intenzite hlučnosti. Jej pôsobenie sa sústreďuje predovšetkým do najbližšieho okolia železničných tratí. Seizmické ohrozenie – makroseizmická intenzita nadobúda hod noty 5 – 6. Radónové riziko je stredné.

4. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie

4.1 Požiadavky na vstupy (napr. záber pôdy, spotreba vody, ostatné surovinové a energetické zdroje, dopravná a iná infraštruktúra, nároky na pracovné sily, iné nároky)

4.1.1 Záber pôdy a zemné práce

Viď kap. 2.8.

4.1.2 Spotreba vody

Viď kap. 2.8.

4.1.3 Ostatné surovinové a energetické zdroje

Viď kap. 2.8.

4.1.4 Nároky na dopravnú a inú infraštruktúru

Viď kap. 2.8.

4.1.5 Nároky na pracovné sily

Viď kap. 2.8.

4.2 Údaje o výstupoch (napr. zdroje znečistenia ovzdušia, odpadové vody, iné odpady, zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu, iné očakávané vplyvy, napríklad vyvolané investície)

Viď kap. 2.8.

4.2.1 Emisie do ovzdušia

Počas výstavby

Počas realizácie výstavby vznikne prírastok imisnej záťaže a prašnosti, ktorú budú spôsobovať najmä – nárast dopravy na dovoz a odvoz materiálu, hĺbenie základov stavieb v priestore, pohyb áut v priestore, produkcia znečisťujúcich látok z prevádzky áut – CO, NOx, VOC, SO2. Dočasný plošný zdroj znečistenia ovzdušia predstavujú plochy súvisiace s výstavbou komunikácií a to: stavebné dvory, zariadenia staveniska, depónie a sklady. Hlavnými líniovými zdrojmi znečistenia ovzdušia budú jestvujúce komunikácie, z ktorých bude prístup na miesto výstavby. Pri výkopových prácach počas výstavby dôjde k dočasnému zvýšeniu prašnosti spôsobenému činnosťou stavebných mechanizmov a nákladných áut. Súčasne dôjde aj k nárastu objemu výfukových splodín v ovzduší na mieste výstavby a na trase prístupových ciest. Tento vplyv výraznejšie nezhorší kvalitu ovzdušia.

Počas prevádzky

Po uvedení navrhovaného objektu do prevádzky môže dochádzať k znečisťovaniu ovzdušia hlavne v zimných mesiacoch používaním lokálnych doplnkových vykurovacích telies v rodinných domoch (krby, krbové kachle). Hlavné zdroje tepelnej energie (elektrokotly, tepelné čerpadlá) nepredstavujú žiadne riziko znečistenia ovzdušia.

4.2.2 Odpadové vody

Počas výstavby

Nepredpokladá sa vznik odpadových vôd zo sociálnych zariadení zamestnancov stavebných firiem, vzhľadom na plánované využívanie mobilných hygienických zariadení s toaletami a umývadlom.

Počas prevádzky

Pri užívaní rodinných domov budú vznikať splaškové odpadové vody v rodinných domoch. Splaškové vody budú odvádzané splaškovým kanálom pripojením na existujúcu sieť verejnej kanalizácie. Taktiež bude vynaložené s dažďovou vodou, ktorá bude zvedená do dažďovej kanalizácie.

4.2.3 Odpady

Počas výstavby

Počas výstavby rodinných domov budú vznikať bežné stavebné odpady, hlavne z kategórií ostatných odpadov a to predovšetkým z obalových jednotiek a výkopových prác. Pri samotnej výstavbe jednotlivých rodinných domov budú vznikať aj iné druhy odpadov, ktoré budú viazané až na výstavbu samotných objektov rodinných domov. V zmysle §77 ods.2 zákona č.79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov pôvodcom odpadov ak ide o odpady vznikajúce pri servisných, čistiacich, udržiavacích prácach, stavebných prácach a demolačných prácach vykonávaných v sídle alebo v mieste podnikania organizačnej zložky alebo v inom mieste pôsobenia je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, pre ktorú sa tieto práce v konečnom štádiu vykonávajú. Vznikajúce odpady bude potrebné zneškodňovať v súlade s platnými právnymi predpismi. Pri vykonávaní obdobných prác pre fyzické osoby je pôvodcom odpadov ten, kto uvedené práce vykonáva. Pri výstavbe budú v zmluvách s jednotlivými dodávateľmi stanovené podmienky nakladania s odpadmi na stavenisku tak, aby sa predchádzalo vzniku odpadov a obmedzovalo sa ich množstvo, aby vzniknuté odpady neohrozovali zdravie ľudí a nepoškodzovali životné prostredie. So všetkými odpadmi vznikajúcimi počas výstavby bude nakladané v súlade s platnou legislatívou odpadového hospodárstva. Vzniknuté odpady budú zaradené v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov.

Tab. 5 Zastúpenie vzniknutých odpadov

Katalógové číslo odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu
150101	Obaly z papiera a lepenky	O
150102	Obaly z plastov	O
150103	Obaly z dreva	O
170101	Betón	O
170102	Tehly	O
170103	Škridly a obkladový materiál a keramika	O
170107	Zmesi betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky iné ako uvedené v 170106	O
170201	Drevo	O
170202	Sklo	O
170203	Plasty	O
170411	Káble iné ako v 170410	O
170405	Železo a Oceľ	O
170603	Iné izolačné materiály pozostávajúce z nebezpečných látok alebo obsahujúce nebezpečné látky	N
170802	Stavebný materiál na báze sadry kontaminované nebezpečnými látkami	O

08 01 11	Odpady farby a laky obsahujúce organické rozpúšťadlá alebo iné nebezpečné látky	N

Počas prevádzky

Likvidácia komunálneho odpadu – bude dohodnutá s príslušnými komunálnymi službami. Komunálny odpad bude ukladaný do odpadkových kontajnerov a následne likvidovaný technickými službami – zmluvná dohoda, triedenie odpadu bude podľa Všeobecne záväzného nariadenia č.3/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na danom území. Odpad z druhotných surovín sa umiestni do zberne druhotných surovín.

4.2.4 Zdroje hluku, vibrácii, žiarenia, tepla a zápachu

Počas výstavby

Počas realizácie navrhovanej činnosti možno očakávať zvýšenie hluku, prašnosti a znečistenie ovzdušia spôsobené najmä pohybom stavebných a montážnych mechanizmov v priestore realizácie zámeru. Tento vplyv však bude obmedzený na samotný priestor stavby a časovo obmedzený. Rozsah hladín hluku je určený výkonom daného stroja a jeho zaťažením. Nárast hlukovej hladiny pri nasadení viacerých strojov nemá lineárny aditívny charakter. Tento hluk sa nedá odcloniť protihlukovými opatreniami vzhľadom na premenlivosť polohy nasadenia strojov, ale dá sa riadiť len dĺžka jeho pôsobenia v rámci pracovného dňa. V období stavebnej činnosti budú zdrojom hluku montážne mechanizmy a súvisiaca doprava na priľahlých komunikáciách. Počas výstavby možno predpokladať zvýšenie denných ekvivalentných hladín hluku v lokalite, ktoré bude spôsobené najmä prejazdmi ťažkých nákladných automobilov a montážnymi prácami, ktoré sú spojené s hlučnými technológiami.

Počas prevádzky

Počas prevádzky sa predpokladá bežná hladina úrovne hluku ako v podobnom zastavanom priestore.

Navrhovaná činnosť nie je zdrojom vibrácií. Nové zdroje žiarenia zrealizovaním navrhovanej činnosti nevzniknú. Počas výstavby ani počas užívania zámeru sa nepredpokladá vznik tepla, zápachu, ani iných výstupov. V plánovanej výstavbe nebudú inštalované také zariadenia, ani nebudú použité počas výstavby, ktoré by mohli produkovať nadmerné množstvo tepla, ktoré by sa šírilo mimo priamo dotknuté územie. Zdroje tepla, zápachu a žiarenia sa v etape výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti nepredpokladajú.

4.3 Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

4.3.1 Vplyvy na obyvateľstvo

Počas výstavby

Pri výstavbe možno očakávať zvýšenie hluku, prašnosti a znečistenie ovzdušia, spôsobené pohybom stavebných mechanizmov v priestore staveniska. Vplyvy budú výrazné, dočasné, krátkodobé. Najvýraznejšie budú hlukom ovplyvnení zamestnanci nasadených stavebných skupín. Výška hlukovej hladiny bude závislá od rozsahu a charakteru nasadenej stavebnej techniky, dĺžky jej činnosti, od miesta činnosti, od celkovej organizácie výstavby, súčinnosti s inými stavebnými činnosťami a pod. Tieto vplyvy je možné minimalizovať vhodným harmonogramom stavebných prác a používaním vyhovujúcej stavebnej techniky. Navrhovaná činnosť pri dodržaní platných bezpečnostných a hygienických opatrení nebude zdrojom takých škodlivín, ktoré by mohli ohroziť zdravie obyvateľstva, prípadne narušiť pohodu a kvalitu života v predmetnom území. Vzhľadom na vyššie uvedené je možné hodnotiť vplyv zámeru na obyvateľstvo zo sociálneho a ekonomického hľadiska ako pozitívny a z environmentálneho hľadiska ako prijateľný.

Počas prevádzky

Prevádzka navrhovanej činnosti bude mať priamy pozitívny vplyv na obyvateľstvo z dôvodu, že navrhovaná činnosť bude slúžiť výlučne pre bývanie v rodinných domoch. Vzhľadom na vyššie uvedené hodnotíme vplyv zámeru na obyvateľstvo zo sociálneho a ekonomického hľadiska ako pozitívny a z environmentálneho ako bez vplyvu. Vplyvy, ktoré by narúšali pohodu a kvalitu života v predmetnom území sa nepredpokladajú. Pri plnom rešpektovaní podmienok bezpečnosti práce, ochrany zdravia pri práci a starostlivosti o zdravé pracovné podmienky, nebude mať realizácia navrhovanej činnosti závažný negatívny vplyv na obyvateľstvo a jeho zdravie a to ani v kumulatívnom a synergickom ponímaní.

4.3.2 Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Horninové prostredie a pôda

Charakter horninového prostredia, existujúcich geodynamických javov a charakteristika geomorfologických pomerov sú určujúcimi charakteristikami pri hodnotení vplyvov zámeru. Pri hĺbení základových škár v substrátových vrstvách nepredpokladáme negatívny vplyv na horninové prostredie mimo navrhovaný zámer. Činnosť je navrhnutá a bude realizovaná tak, aby v maximálnej možnej a známej miere eliminovala možnosť kontaminácie horninového prostredia. Potenciálnym negatívnym vplyvom na horninové prostredie môže byť len náhodná havarijná situácia, ktorej však možno účinne predísť dôsledným dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových opatrení v zmysle platnej legislatívy.

V súvislosti s prevádzkou navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú aktivity, ktoré by mohli viesť ku kontaminácii a degradácii pôdy.

Geodynamické javy

Zámer nevyvolá počas celej doby trvania realizácie a prevádzky dotknutého prostredia vznik geodynamických javov.

Geomorfologické pomery

Zámer využíva konfiguráciu terénu. Vzhľadom na umiestnenie zámeru, charakter dotknutého prostredie, predpokladaný rozsah terénnych prác, rozsah realizácie výstavby nepokladáme vplyv na geomorfologické pomery územia za významný.

4.3.3 Vplyvy na klimatické pomery

Počas realizácie zámeru dôjde k malému nárastu objemu výfukových splodín v ovzduší a k zvýšenej prašnosti v okolí stavby, z dôvodu stavebných prác a činnosti stavebných strojov. Tento vplyv bude však krátkodobý, nepravidelný a použitím vhodnej technológie a vhodných stavebných postupov ho je možné minimalizovať. Počas prevádzky hodnotenej činnosti bude vplyv na ovzdušie dotknutého územia len mierne zvýšený vplyvom osobnej automobilovej dopravy vyvolanej vlastníkmi plánovaných rodinných domov. Zmenou poľnohospodárskej pôdy na ostatné plochy resp. zastavané plochy a nádvoria, dôjde k ovplyvneniu mikroklímy riešeného územia. Zmiernenie týchto vplyvov sa dosiahne primeraným podielom zelených plôch s vegetačným krytom a výsadbou viacvrstvovej vegetácie s primeraným počtom pôvodných domácich druhov drevín prirodzene sa vyskytujúcich v danom vegetačnom pásme.

4.3.4 Vplyvy na ovzdušie

Plošným zdrojom znečisťovania budú parkovacie plochy a garáže pre osobné automobily, líniovým zdrojom budú prístupové komunikácie. Emisie aj imisie z parkovacích plôch a garáží pre osobné automobily budú zanedbateľné. Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti bude vplyv na ovzdušie a klímu dotknutého územia počas prevádzky hodnotenej činnosti minimálny.

4.3.5 Vplyvy na vodné pomery

Vzhľadom na umiestnenie a charakter navrhovanej činnosti nepredpokladáme významné vplyvy na povrchové a podzemné vody, nakoľko zásobovanie vodou bude z rozšírenia existujúceho verejného vodovodu a splaškové vody budú odvádzané do verejnej kanalizácie v množstvách v súlade so spotrebou vody pre sociálne účely v zmysle platnej legislatívy v danej oblasti. Počas štandardného prevádzkovania nie je predpoklad kontaminácie podzemných a ani povrchových vôd. Predpoklad havárie, ktorá by mohla spôsobiť znečistenie vôd, je nepravdepodobná a nepredpokladá sa ani žiadny iný závažný negatívny vplyv na režim a kvalitu vôd. Navrhované územie nie je ani oblasťou so zvýšeným rizikom záplav v dôsledku vybreženia a ani v dôsledku topenia sa snehu. Potenciálnym negatívnym vplyvom na vodné pomery môže byť v tomto prípade opäť len náhodná havarijná situácia, ktorej však možno účinne predísť dôsledným dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových opatrení v zmysle platnej legislatívy. Vzhľadom na vyššie uvedené hodnotíme vplyv navrhovanej činnosti na vodné pomery ako bez vplyvu.

4.3.6 Vplyvy na pôdu

Na základe navrhovaných bezpečnostných, technicko-stavebných a organizačných opatrení brániacim úniku škodlivých látok do pôdneho prostredia počas prevádzky a výstavby navrhovanej činnosti nepredpokladáme kontamináciu pôd nachádzajúcich sa v dotknutom území a jeho širšom okolí. Areál navrhovanej činnosti nezasahuje do lesnej pôdy a nebude mať negatívny vplyv na kvalitu a stav pôd mimo dotknutého územia. Vplyv navrhovanej činnosti na pôdu bude vzhľadom na navrhovaný plošný záber a súčasné využitie pozemku akceptovateľný.

4.3.7 Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne chránené územia alebo stromy, pričom v tejto lokalite nie sú evidované žiadne chránené druhy rastlín a živočíchov a ani druhy a biotopy európskeho a národného významu. Na druhej strane v rámci navrhovanej činnosti vzniknú aj nové plochy zelene. Zelené plochy sa zatrávnia. Vplyv navrhovanej činnosti počas výstavby na genofond, biodiverzitu a biotu sa predpokladá v súvislosti s výkopovými prácami, ako ukladanie prvkov technickej a dopravnej infraštruktúry a ostatnými navrhovanými stavebnými objektmi, terénnymi úpravami a rekultiváciou. Vplyvom navrhovanej činnosti dôjde k priamym vplyvom na vegetáciu a to jednorazové odstraňovanie vegetácie, narušovanie povrchu pôdy, zhutnenie povrchu pôdy, odber biomasy, zmenšenie alebo zničenie lokality výskytu a sekundárne zvýši prašnosť a hlučnosť, osvetlenie. Kontaminácia prostredia počas výstavby a prevádzky je možná iba pri náhodných havarijných situáciách a pri nedodržaní jednotlivých všeobecne záväzných právnych predpisov a noriem, pri porušení pracovnej disciplíny, zlyhaní techniky alebo nepozornosťou návštevníkov a pracovníkov v území. Vplyvy pri výstavbe a realizácii navrhovanej činnosti ako sú vibrácie, hluk, osvetlenie, prašnosť a možné havarijné stavy nebudú mať na živočíšstvo v okolí závažný negatívny vplyv. Potenciálne zasiahnutý negatívnymi vplyvmi sú všetky druhy živočíchov vyskytujúcich sa v dotknutom území. Vplyvom výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti nedôjde k ovplyvneniu migračných trás vtáctva a ani potenciálnemu stretu vtákov s konštrukciami navrhovaných stavebných objektov.

4.3.8 Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz

Dominantným typom súčasnej krajinnej štruktúry a scenérie dotknutého územia je krajina poľnohospodársky obrábaná, resp. neobrábaná, doplnená krajinnou štruktúrou urbanizovaného priestoru sídelnej štruktúry s obytnou, obslužnou, výrobnou, technickou a dopravnou funkciou. Štruktúra krajiny a scenéria dotknutého územia vyplýva z jej funkčného zamerania. V súčasnej krajinnej štruktúre územia a z pohľadu scenérie dominujú na území plochy s trvalým trávnatým porastom. V krajinnej štruktúre a scenérii dotknutého územia dominujú prvky poľnohospodársky využívaných plôch, zastavané územia, prvky technickej a dopravnej infraštruktúry a líniové prvky zelene. Vplyv navrhovanej činnosti na krajinu a scenériu bude negatívny (do krajiny budú zakomponované nové objekty, ktoré sa z krajinnoekologického hľadiska klasifikujú ako stresové faktory). Preto je potrebné zabezpečiť vhodné vegetačné úpravy. Zraniteľnosť faktorov scenérie, pohody a kvality života človeka závisí od náročnosti zabezpečovania jeho potrieb, ako bývanie, technická a občianska infraštruktúra, zdravotnícka starostlivosť, zamestnanie, kvalita životného prostredia, vzdialenosť od dopravných tepien a pod., pričom jeho výpovedná hodnota je veľmi subjektívna a málo výpovedná vzhľadom na rôzne druhy pohľadov jednotlivých jedincov alebo skupín odvíjajúca sa od celkového cítenia, výchovy, správania a postoju k životu samého seba a okolia. Zraniteľnosťou krajiny je výsledok integrovania a kumulácie jednotlivých zložiek krajiny. Ekologická stabilita dotknutého územia v prípade realizácie navrhovanej činnosti zostane približne na rovnakej úrovni, pričom navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na prvky územného systému ekologickej stability na lokálnej, regionálnej alebo národnej úrovni. Navrhovaná činnosť je v súlade s platným znením územnoplánovacej dokumentácie, z hľadiska určených limitov, regulatív a funkcií pre riešené územie. Celkovo možno konštatovať, že realizácia navrhovanej činnosti nebude mať významný závažný negatívny vplyv na krajinu.

4.3.9 Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma

Počas stavebných prác ale i prevádzky zámer nebude mať žiadny vplyv na územia legislatívne chránené alebo vymedzené a územia osobitnej ochrany. Územie stavby nepatrí medzi vymedzené vtáčie oblasti, ani nie je uvedené v národnom zozname európsky významných lokalít (Zákon č. 543/2003 Z. z.).

4.3.10 Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Pri zámere nedochádza k žiadnemu kontaktu s vymedzenými prvkami ÚSES v posudzovanej lokalite.

4.3.11 Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Počas stavebných prác ale i prevádzky, navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na poľnohospodársku výrobu. Realizácia návrhu nemá vplyv na služby, rekreáciu a cestovný ruch.

4.3.12 Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Kultúrne pamiatky v Sabinove nebudú navrhnutou činnosťou dotknuté.

4.3.13 Vplyvy na archeologické náleziská

Počas stavebných prác, ale i prevádzky navrhovaná činnosť nemá vplyv na archeologické náleziská obce.

4.3.14 Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Počas stavebných prác ale i prevádzky navrhovaná činnosť nemá vplyv na kultúrne hodnoty paleontologické náleziská a významné geologické lokality obce.

4.3.15 Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy

Počas stavebných prác ale i prevádzky navrhovaná činnosť nemá vplyv na kultúrne hodnoty obce.

4.3.16 Iné vplyvy

V tejto fáze projektovej prípravy zámeru sa nezískali žiadne ďalšie informácie, ktoré by významne ovplyvnili podklady pre hodnotenie environmentálnych vplyvov zámeru na okolité prostredie a zdravie ľudí.

4.4 Hodnotenie zdravotných rizík

Po realizácií navrhovanej činnosti ako pri výstavbe, tak aj počas štandardnej prevádzky, nebudú použité stavebné postupy a technológie, ani vykonávanie takých činností, ktoré by predstavovali nebezpečenstvo negatívnych dopadov na zdravotný stav obyvateľov najbližších zastavaných priestorov, ani na zdravotný stav návštevníkov hodnotenej lokality.

Navrhovaná činnosť je projektované tak, aby v stave štandardnej prevádzky boli v maximálnej miere eliminované riziká vzniku prevádzkových nehôd, havárií, mimoriadnych udalostí s možnými negatívnymi vplyvmi na zdravie človeka a stav životného prostredia. Pri dodržaní stavebných postupov, technologických podmienok a noriem a podmienok ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci nemôže nastať zhoršenie zdravotného stavu pracovníkov pri výstavbe. Pred začatím stavebných prác bude potrebné poučiť pracovníkov o dodržaní bezpečnosti pri práci v súvislosti s platnými bezpečnostnými predpismi.

4.5 Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti]

Realizácia navrhovanej činnosti je lokalizovaná v priamej nadväznosti na existujúce obytné územie mesta Sabinov a nie je v bezprostrednej blízkosti žiadneho územia významného z hľadiska územnej, či druhovej ochrany prírody a krajiny. V blízkosti sa nevyskytujú významné prírodné zdroje, ani ekologicky významné krajinné prvky. V blízkosti predmetnej lokality sa nenachádzajú biotopy európskeho významu, lokality NATURA 2000, ani prvky územného systému ekologickej stability. Nepredpokladá sa negatívny vplyv navrhovanej činnosti na chránené územia, či inak významné územia, ochranné pásma, ani chránené stromy. Predpokladá sa, že nebudú ovplyvnené prvky územného systému ekologickej stability.

4.6 Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Dočasné zhoršenie životného prostredia počas výstavby bude spočívať zvýšenom hluku zo stavebných mechanizmov počas výkopových prác, zvýšenej prašnosti počas výkopových prác, zvýšenej produkcie výfukových plynov zo stavebných mechanizmov a stavebnej automobilovej dopravy.

Počas prevádzky pôjde trvale predovšetkým o znečistenie ovzdušia emisiami z vykurovania lokálnymi doplnkovými kúreniskami (krby, kachľové pece), zvýšenú hlučnosť z osobnej automobilovej dopravy, zvýšenú produkciu exhalátov z osobnej automobilovej dopravy.

4.7 Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Projektovaný investičný zámer sa nedotýka územia iného štátu.

4.8 Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území (so zreteľom na druh, formu a stupeň existujúcej ochrany prírody, prírodných zdrojov, kultúrnych pamiatok)

Predmetná stavba nie je podmienená inými investíciami a ani žiadne investície nevyvolá.

4.9 Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti sa neočakávajú.

4.10 Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Technické opatrenia

V priebehu realizácie výstavby musia byť dodržiavané pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (nutné dodržiavať hygienické a bezpečnostné právne predpisy a normy). Ešte pred začiatkom výkopových prác vytýčiť a overiť všetky existujúce podzemné siete technickej infraštruktúry. Akékoľvek zemné práce musia byť vykonávané so zvýšenou opatrnosťou, aby nedošlo k porušeniu sietí a ich izolácie. Výkopové práce v blízkosti drevín navrhujeme vykonať citlivo, poškodené dreviny ošetriť a výkopy v blízkosti koreňového systému čo najskôr zasypať.

Opatrenia v oblasti ochrany ovzdušia

Pri činnostiach, kde môžu vznikať prašné emisie je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie vzniku týchto prašných emisií. Prašnosť je možné obmedziť organizáciou prác, kropením a čistením komunikácií.

Opatrenia v oblasti ochrany vôd

Z dôvodu minimalizácie negatívneho vplyvu na dotknuté územie bude potrebné minimalizovať riziko havarijnej situácie spôsobenej ropnými látkami používaním len technicky vyhovujúcich mechanizmov a parkovacie plochy zabezpečiť pred kontamináciou ropnými látkami. Pri nakladaní s vodou na zriadenom stavenisku a počas stavebných prác musia byť dodržané podmienky obsiahnuté v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách. Pitná voda bude zabezpečená rozšírením z verejného vodovodu.

Opatrenia v oblasti odpadového hospodárstva

Zabezpečiť likvidáciu odpadov vzniknutých pri stavbe podľa zistených druhov odpadov v rámci platnej legislatívy. Pri nakladaní s odpadmi počas výstavby a prevádzky budú rešpektované ustanovenia príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti odpadového hospodárstva. Odpady vznikajúce počas výstavby a prevádzky, zhromažďované za účelom zhodnotenia/zneškodnenia, budú odovzdané na zhodnotenie alebo zneškodnenie len organizácii na to oprávnenej. Odpady budú zhromažďované a skladované v nádobách na to určených, zabezpečených proti úniku škodlivých látok do prostredia.

Opatrenia v oblasti ochrany zelene

Na ozelenenie plôch pozemkov rodinných domov bude použitá výsadba s primeraným počtom pôvodných domácich druhov drevín prirodzene sa vyskytujúcich v danom vegetačnom pásme. Nebudú sa vysádzať inváze druhy drevín, resp. alergénne dreviny.

4.11 Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

V prípade, že sa navrhovaná činnosť nezrealizuje, zostane dotknuté územie v súčasnom stave so súčasnými vstupmi a výstupmi do všetkých zložiek životného prostredia. Nerealizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k využitiu jeho funkčného a priestorového potenciálu. Na tomto území bude naďalej prebiehať sukcesia a voľné plochy budú zarastať nelesnou drevinovou vegetáciou. V území nedôjde k vytvoreniu nových plôch bývania. Funkčný potenciál dotknutého územia v zmysle platného územného plánu dotknutého sídla bude aj ďalej nevyužitý.

4.12 Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

V súlade.

4.13 Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

Bude v prípade potreby doplnený.

5. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu

Bez variantného riešenia.

6. Mapová a iná obrazová dokumentácia

V prílohe.

7. Doplňujúce informácie k zámeru

Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov:

CEPELÁK, J. 1980. Živočíšne regióny 1 : 1 000000. In: Atlas SSR. Slovenská akadémia vied - Slovenský úrad geodézie a kartografie, VII Rastlinstvo, živočíšstvo a fenológia, mapa 29, mierka 1:1000000, 93.

KOZOVÁ, M. a kol. 1996. *Posudzovanie vplyvov na životné prostredie*. Bratislava: Univerzita Komenského, Prírodovedecká fakulta, 1996.

MŽP SR, SAŽP. 2002. Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. Bratislava: MŽP SR, Banská Bystrica: SAŽP, Banská Štiavnica: ESPRIT, 2002 [cit. 2021-10-10]. 344 s. ISBN 80-88833-27-2. Dostupné na internete: <http://geo.enviroportal.sk/atlassr/>.

MŽP SR, SAŽP. 2010. Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky: III. aktualizované a rozšírené vydanie [online]. Bratislava: MŽP SR, Košice: SAŽP, 2010 [cit. 2021-10-10]. ISBN 978-80-88503-00-1. Dostupné na internete: <http://www1.enviroportal.sk/clanok.php?cl=14075>.

MŽP SR. Environmentálna regionalizácia Slovenskej Republiky: IV. aktualizované a rozšírené vydanie [online]. [cit. 2021-10-10]. ISBN 978-80-89503-48-3. Dostupné na internete: <https://www.enviroportal.sk/uploads/files/Sprava_ZP/Environmentalna-regionalizacia-SR.pdf>.

FUTÁK, J. 1980. Fytogeografické členenie Slovenska. In Atlas SSR, SAV, Bratislava, s. 80.

SAŽP Banská Bystrica – CKP Prešov, 2009. Zmeny a doplnky Územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja 2009 (Úplné znenie), Textová a tabuľková časť [online]. [cit. 2021-10-10]. Dostupné na internete: <http://www.po-kraj.sk/sk/samosprava/urad/odbor-regionalneho-rozvoja-uzemneho-planu-zivotneho-prostredia/dokumenty-oddelenia-up-zp/zad2009/>.

SAŽP, ESPRIT, s.r.o., 2019. REGIONÁLNY ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY OKRESU SABINOV. [online]. [cit 2021-10-10]. Dostupné na internete: < https://www.minv.sk/?ruses-sabinov&subor=389677>.

ZVIJÁKOVÁ, L. ZELEŇÁKOVÁ, M. 2015: Riziková analýza v procese posudzovania vplyvov objektov protipovodňovej ochrany na životné prostredie. 1. vyd. Praha: Leges, 255 p. ISBN 978-80-7502-062-8.

Štatistický úrad Slovenskej republiky (ŠU SR). 2013. Bilancia pohybu obyvateľstva v Slovenskej republike podľa obcí. I. časť. 2012. ŠU SR: Bratislava.

8. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Košice, október 2021

9. Potvrdenie správnosti údajov

9.1 Spracovatelia zámeru

prof. Ing. Martina Zeleňáková, PhD., Ing. Nikola Gaľanová

9.2 Potvrdenie správnosti údajov podpisom (pečiatkou) spracovateľa zámeru a podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

Potvrdzujem správnosť údajov.

Spracovateľ zámeru:

[redacted]

.....

prof. Ing. Martina Zeleňáková, PhD.